

1.

KAYNAK A

KAYNAK B

Sümer Kanunlarından Örnekler

“Eğer bir adam başka bir adamın gözünü çıkarırsa bir mina gümüş ödeyecektir.”

“Eğer bir adam, özgür bir kadının çocuğunu düşürmesine neden olursa beş şekel gümüş ödeyecektir.”

“Eğer bir köle, sahibinin sözünü dinlemezse dövülecektir ancak öldürülemez.”

Babil (Hammurabi) Kanunlarından Örnekler

“Eğer bir adam başka bir adamın gözünü çıkarırsa onun da gözü çıkarılacaktır.”

“Eğer bir adam bir kölenin gözünü çıkarırsa kölenin değerinin yarısını ödeyecektir.”

“Eğer bir köle efendisine ‘Sen, benim efendim değilsin.’ derse efendisi onun kulağını kesecektir.”

Eski Çağ medeniyetlerinde kanunların sosyal sınıflara göre nasıl uygulandığını kaynaklardan iki örnek vererek açıklayınız.

2. KAYNAK A

Tanrıların evreni bir düzen içinde yarattığına inanan Sümerler, bu düzeni anlamak için çeşitli arayışlara girmişlerdir. 60 sayısı, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 15, 20 ve 30 gibi birçok sayıya bölünebilmesi nedeniyle hem pratik hem de kutsal kabul edilmiş ve 60 tabanlı sayı sistemi geliştirilmiştir. Zaman ve açı ölçümlerinde kullanılan bu sistem, günümüzde hâlâ (60 dakika, 60 saniye, 360°) kullanılmaktadır. Sümerlere göre gökler, tanrıların meskenidir. Ay Tanrısı Nanna, Güneş Tanrısı Utu, Aşk ve Savaş Tanrıçası İnanna ve Fırtına Tanrısı İm gökte bulunmaktadır. Yıldızlar ve yıldız kümeleri, tanrıları ve onların faaliyetlerini temsil etmektedir. Tapınaklarının en üst bölümünden gökyüzünü inceleyen Sümerler, Ay'ın hareketlerini takip ederek bir ayı 30 gün, bir yılı ise 12 aya bölmüşlerdir. Bu sistem, dinî bayramların ve tarımsal faaliyetlerin planlanmasında kullanılmıştır. Bunun yanı sıra gök gürlemesi, yağmur, dolu gibi meteorolojik olaylara dair bilgi sahibi olmuşlardır.

KAYNAK B

Sümer sanatının en etkileyici ürünleri, tapınak duvarlarına çivilenen bezemeli kabartmalardır. Bunların üzerinde genellikle tanrı sembolleri, tapınak inşası veya kutsal varlıkların betimlemeleri bulunur. (...) Sümerlerde heykeller de yine kutsal amaçlı olarak yapılmış ve tapınaklara hediye edilmiştir. (...) Sümer dönemi mezarlarında bulunan zengin armağanlar, özellikle kral mezarlarında ele geçenler, Sümer sanatının seçkin örneklerini oluşturur. Altın başta olmak üzere, Uzak Doğu'dan gelen değerli taşlardan yapılmış takılar, süs eşyaları ve prestij ürünü müzik aletleri bunlardan bir bölümünü oluşturur. Kabartmalarda kutlama törenlerinde çalındığı gözükten lirler, kral mezarlarına armağan olarak da konmuştur. Örneğin, "Ur Standardı" olarak bilinen müzik aleti, gövdesinin (47 x 20 cm boyutlarında) bir yüzünde savaşa gidiş, diğer yüzünde ise savaştan dönüş ve başarının kutlanması işlenmiştir. (Harmankaya, Savaş. Eski Mezopotamya ve Mısır Tarihi, Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2280) (Ocak 2019)

2.1. KAYNAK A'ya göre Sümerlerde bilimsel faaliyetlerin gelişiminde rol oynayan temel unsurlar nelerdir? Örnek vererek açıklayınız.

2.2. KAYNAK B'ye göre Sümerlerde sanat hangi amaçlar için kullanılmıştır? Örnek vererek açıklayınız.

2.3. KAYNAK B'ye göre Sümer mezarlarındaki buluntular hangi inanç unsuruyla ilişkilendirilebilir? Gerekçesiyle birlikte açıklayınız.

3. Bozkır kültürü özü itibarıyla diğer göçebe kültürlerinden farklılık göstermektedir. Genellikle kurak ve sıcak çöl bölgelerinde yaşayan çöl göçebeliğinin ana unsuru uzun yol katedip fazla yük taşıyabilen devedir. Ticaret, özellikle kervan ticareti, önemli bir geçim kaynağıdır. Bozkır konargöçerliğinin ana unsuru ise attır. At bu kültüre canlılık kazandırmış olup adı geçen kültür “kuvvet, hareket ve sürat” üzerine kurulmuştur. Bozkırlılar, atın hızı ve demirin vurucu gücü sayesinde, geniş coğrafyalara yayılmış ve oralarda hâkimiyet kurabilmişlerdir.

3.1. Buna göre coğrafi şartların, konargöçer toplulukların hayat tarzları üzerindeki etkileri nelerdir? Açıklayınız.

3.2. Bozkır konargöçerliğinde atın, çöl göçebeliğinde ise devenin sağladığı avantajlar neler olabilir? Açıklayınız.

4. Türklerin Türkistan’da yaşadıkları dönemlerde hayatın temelini konargöçer yaşam tarzı oluşturmuştur. Eski Türk toplulukları yılın belirli dönemlerinde hayvanlarına otlak bulmak amacıyla yazın yaylaklara, kışın ise kışlaklara göç etmişlerdir. Bu yaşam biçiminde hayvancılık başlıca geçim kaynağı olmuş; koyun, at ve keçi gibi hayvanlar büyük önem taşımıştır. Çadır ise konargöçer hayatın temel barınma mekânı olarak kullanılmıştır. Günümüzde Orta Toroslarda konargöçer yaşam tarzını devam ettiren Sarıkeçili Yörükleri, atalarından devraldıkları âdetleri aynen devam ettirmektedirler. Örneğin Sarıkeçililerde en büyük saygı keçilere ve süt, yoğurt gibi hayvansal ürünlere yöneliktir. Sarıkeçililer, öğleden sonra bir çadırdan dışarıya çiğ yumurta, süt, yoğurt, peynir vb. vermeyi uğursuzluk olarak kabul ederler. Sarıkeçili Yörükler arasında salı günü ıstar (dokuma tezgâhı) dokunmaz, çul çözülmez, kuzuluk (ağıl) yapılacaksa yapılmaz, duvar örülmez, özellikle göçe çıkılmaz, yolculuk yapılmaz, davar kırkımı yapılmaz, yurt değiştirilmez ve zorunlu olmadığı sürece çarşıya gidilmez. Sarıkeçililer salı ve cuma günü göçmezler. Eğer salı günü göçerlerse başlarına kaza, bela gibi kötü bir şey geleceğine ve o gün işlerinin ters gideceğine inanırlar. Sarıkeçililerde yanan ateşi söndürmek bir ocağı yani “aileyi söndürmek” gibi algılanır.

4.1. Buna göre Sarıkeçililerin yaşam tarzlarının, kimlik ve kültürleri üzerindeki etkileri neler olabilir? Açıklayınız.

4.2. Sarıkeçililere göre “yanan ateşin sönmesi” ile “ailenin sönmesi” arasında nasıl bir ilişki vardır? Açıklayınız.

5. MS 376 yılında Balamir önderliğinde Batı'ya doğru göç hareketlerine devam eden Hunlar, 100 binin üzerinde askerî güce sahip olmuş, önce Alanları, sonrasında da Don-Volga bölgesinde hüküm süren İskit ve Sarmatları egemenlikleri altına almışlardır. O dönemlerde on üçe yakın kavmin bulunduğu Kuzey-Güney Rusya, Balkanlar, Baltık Bölgesi ve Doğu Avrupa coğrafyasında dengeler değişmeye başlamış, yaşanan Hun akınları Batı ve Doğu Trakya'ya, Sicilya ve Sardinya'ya, Katalon Ovası'na ve Kuzey Afrika'ya olan göçleri de artırmıştır. Bu gelişmeler sonucunda Avrupa'da Kavimler Göçü hız kazanmış, Roma İmparatorluğu zayıflayarak parçalanma sürecine girmiş ve zamanla soyluların egemen olduğu yerel yönetimlerin ortaya çıktığı bir dönem başlamıştır.

Buna göre Hun akınları Avrupa'daki devletler arasındaki güç dengelerini ve göç hareketlerini nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1	TAR.9.2.3. Eski Çağ medeniyetlerinde hukukun toplumsal düzeni sağlamadaki rolünü sorgulayabilme	Alan Becerileri: SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma (SBAB2.5. Kaynağı Yorumlama) Kavramsal Beceriler: KB2.3. Özetleme (KB2.3.SB1. Metin/olay/konu/durum ile ilgili çözümleme yapmak)
2	TAR.9.2.4. Eski Çağ toplumlarındaki inançlar ile bilim ve sanat anlayışları arasındaki ilişkiyi yorumlayabilme	Alan Becerileri: SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma (SBAB2.5. Kaynağı Yorumlama) Kavramsal Beceriler: KB2.3. Özetleme (KB2.3.SB1. Metin/olay/konu/durum ile ilgili çözümleme yapmak)
3	TAR.9.2.5. Türklerde konargöçer yaşama ilişkin bakış açısı geliştirebilme	Alan Becerileri: SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma (SBAB2.5. Kaynağı Yorumlama) Kavramsal Beceriler: KB2.3. Özetleme (KB2.3.SB1. Metin/olay/konu/durum ile ilgili çözümleme yapmak)
4	TAR.9.2.5. Türklerde konargöçer yaşama ilişkin bakış açısı geliştirebilme	Alan Becerileri: SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme (KB2.17. Değerlendirme) SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma (SBAB2.5. Kaynağı Yorumlama) SBAB3. Tarihsel Empati (SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma) Kavramsal Beceriler: KB2.3. Özetleme (KB2.3.SB1. Metin/olay/konu/durum ile ilgili çözümleme yapmak)
5	TAR.9.3.1. Orta Çağ'da yaşanan kitlesel göçlerin Avrupa ve Asya'da oluşturduğu değişimi neden ve sonuçlarıyla birlikte yorumlayabilme	Alan Becerileri: SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma (SBAB2.5. Kaynağı Yorumlama) Kavramsal Beceriler: KB2.3. Özetleme (KB2.3.SB1. Metin/olay/konu/durum ile ilgili çözümleme yapmak)

PUANLAMA TABLOSU									
1	2			3		4		5	TOPLAM
	2.1.	2.2.	2.3.	3.1	3.2.	4.1	4.2.		
15	10	10	10	10	10	10	10	15	100

ÇÖZÜMLER

1. Eski Çağ medeniyetlerinde kanunlar sosyal sınıflara göre farklı uygulanmıştır. Örneğin Babil Kanunları'nda bir adam başka bir adamın gözünü çıkarırsa onun da gözü çıkarılırken bir kölenin gözünü çıkarması durumunda yalnızca kölenin değerinin yarısını ödemesi yeterli görülmüştür. Ayrıca Sümer Kanunları'nda bir köle sahibinin sözünü dinlemezse dövülmesi öngörülmüştür. Bu örnekler, Eski Çağ toplumlarında özgür kişiler ile köleler arasında hukuki eşitliğin olmadığını göstermektedir.

TAM PUAN (5+5+5=15 PUAN)

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi);

- Kanunların sosyal sınıflara göre farklı uygulandığını belirtmesi,
  - Kanunların sosyal sınıflara göre farklı uygulandığına dair Sümer ya da Babil Kanunlarından bir örnek vermesi,
  - Kanunların sosyal sınıflara göre farklı uygulandığına dair Sümer ya da Babil Kanunlarından ikinci örneği vermesi,
- durumunda birincide 5 puan, ikincide 10 puan, üçüncüde ise 15 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN (5+5=10 PUAN)

Öğrencinin;

- Kanunların sosyal sınıflara göre farklı uygulandığını belirtmesi,
  - Kanunların sosyal sınıflara göre farklı uygulandığına dair Sümer ya da Babil Kanunlarından bir örnek vermesi,
  - Kanunların sosyal sınıflara göre farklı uygulandığına dair Sümer ya da Babil Kanunlarından ikinci örneği vermesi,
- cevaplarından yalnızca birini vermesi durumunda 5 puan, ikisini vermesi durumunda ise 10 puan kabul edilecektir.

SIFIR PUAN

Cevapta, Eski Çağ medeniyetlerinde kanunların sosyal sınıflara göre nasıl uygulandığı açıklanırken özgür kişiler, köleler, farklı ceza uygulaması, para cezası, kısas, sınıfsal farklılık gibi kavramların kullanılmaması veya kaynaklardan herhangi bir örnek verilmemesi durumunda sıfır (0) puan kabul edilecektir.

2.

2.1. TAM PUAN (5+5=10 PUAN)

Sümerlerde bilimsel faaliyetlerin gelişiminde en önemli rol oynayan unsur, tanrıların evreni bir düzen içinde yarattığına dair inançlarıdır. Bu inanç, evrenin düzenini anlama ve tanrıların faaliyetlerini yorumlama çabalarını beraberinde getirmiştir. Gökte olduğuna inandıkları tanrıların incelemek için yürüttükleri faaliyetler, takvimin icadından hava olaylarına kadar birçok bilgiye ulaşmalarında rol oynamıştır. Tarımsal üretimi düzenlemek için zamanı ölçmeye ihtiyaç duymaları, ay takvimini icat etmelerinde rol oynamıştır.

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi);

I. Sümerlerde bilimsel faaliyetlerin gelişiminde dinî inançlarının rolünü bir örnekle açıklaması,

II. Tarımsal faaliyetlerin (gündelik ihtiyaçların), bilimsel faaliyetlerin gelişimindeki etkisini bir örnekle açıklaması
durumunda birincide 5 puan, ikincide ise 10 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN (5 PUAN)

Öğrencinin;

I. Sümerlerde bilimsel faaliyetlerin gelişimini dinî inançlarıyla ilişkilendirip bir örnekle açıklaması,

II. Tarımsal faaliyetlerin (gündelik ihtiyaçların), bilimsel faaliyetlerin gelişimindeki etkisini bir örnekle açıklaması
durumunda her biri 5 puan kabul edilecektir.

Ayrıca;

I. Sümerlerde bilimsel faaliyetlerin gelişiminde dinî inançlarının rolünden bahsetmesi ancak örnek vermemesi
durumunda 3 puan,

II. Sümerlerde bilimsel faaliyetlerin gelişiminde tarımsal faaliyetlerin (gündelik ihtiyaçların) etkisinden bahsetmesi
ancak örnek vermemesi durumunda 3 puan kabul edilecektir.

SIFIR PUAN

Cevapta, Sümerlerde bilimsel faaliyetlerin gelişiminde dinî inançların ve tarımsal faaliyetlerin etkisinden
bahsedilmemesi veya herhangi bir cevap verilmemesi durumunda sıfır (0) puan kabul edilecektir.

2.2. TAM PUAN (5+5=10 PUAN)

I. Tanrıları onurlandırma ve dinî ritüeller: Kabartma, heykel ve tapınak gibi sanatsal unsurlar; tanrılara olan bağlılığı
ifade etmek ve dinî ritüelleri (ibadet ve törenleri) yerine getirmek amacıyla kullanılmıştır.

II. Askerî başarıların kutlanması: Sanat, aynı zamanda askerî başarıların kutlanması amacıyla da kullanılmıştır.
“Ur Standardı” olarak bilinen müzik aletinin bir yüzünde savaşa gidişin, diğer yüzünde ise savaştan dönüş ve
başarının kutlanması bu duruma örnektir.

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi);

I. Sanatın kullanım amaçlarıyla ilgili dinin rolünü bir örnekle açıklaması,

II. Askerî başarıların kutlanmasından bahsetmesi ve buna dair bir örnek vermesi
durumunda birincide 5 puan, ikincide ise 10 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN (5 PUAN)

Öğrencinin;

I. Sanatın kullanım amaçlarıyla ilgili dinin rolünü bir örnekle açıklaması,

II. Askerî başarıların kutlanmasından bahsetmesi ve buna dair bir örnek vermesi
cevaplarından yalnızca birini vermesi durumunda 5 puan kabul edilecektir.

Ayrıca;

I. Sanatın kullanım amaçlarıyla ilgili dinin rolünden bahsetmesi ancak örnek vermemesi durumunda 3 puan,

II. Askerî başarıların kutlanmasından bahsetmesi ancak örnek vermemesi durumunda 3 puan kabul edilecektir.

SIFIR PUAN

Cevapta, Sümerlerde sanatın kullanım amaçlarının dinî inançlar ve askerî başarıların kutlanmasıyla
ilişkilendirilmemesi veya herhangi bir cevap verilmemesi durumunda sıfır (0) puan verilecektir.

2.3. TAM PUAN (5+5=10 PUAN)

Sümer kral mezarlarında bulunan zengin armağanlar, altın takılar, değerli taşlardan yapılmış süs eşyaları ve müzik aletleri, ölen kişinin öbür dünyada ihtiyaç duyacağı eşyalar olarak düşünülmüştür. Bu buluntular, Sümerlerin ölümden sonraki yaşama inandıklarını ve ölen kişilerin tanrılar karşısında prestijini korumak istediklerini gösterir.

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi) mezarlardaki buluntuları ahiret (öbür dünya) inancıyla ilişkilendirilmesi durumunda 10 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN

Bu sorunun kısmi puanı bulunmamaktadır.

SIFIR PUAN

Cevapta, mezarlardaki buluntuların ahiret inancıyla ilişkilendirilmemesi veya herhangi bir cevap verilmemesi durumunda sıfır (0) puan verilecektir.

3.**3.1. TAM PUAN (5+5=10)**

Çöl göçebeleri ile bozkır konargöçerlerinin hayat tarzları, coğrafi koşullar nedeniyle farklılık göstermektedir. Bozkırlar, deniz seviyesinden yüksek, geniş ve düz alanlar olup kışları oldukça sert geçmektedir. Bu bölgede yıllık yağış miktarı oldukça azdır. Burada yaşayan topluluklar, ekonomik, sosyal, askerî ve siyasi yapılarını bu coğrafi koşullara göre şekillendirmiştir. Çöller ise büyük kum alanlarından oluşur. Yıllık yağış miktarı son derece düşük olup bitki örtüsü ya hiç bulunmaz ya da oldukça seyrek. Gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farkı oldukça yüksektir. Bu koşullar, çöllerde yaşayan toplulukların ekonomik, sosyal, askerî ve siyasi yapılarının oluşumunda belirleyici olmuştur.

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi);

I. Bozkırın coğrafi şekli ve iklim özelliklerinin yaşam tarzına etkisinden bahsetmesi,

II. Çölün coğrafi yapısı ve iklim özelliklerinin yaşam tarzına etkisinden bahsetmesi

durumunda birincide 5 puan, ikincide ise 10 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN (5 PUAN)

Öğrencinin;

I. Bozkırın coğrafi şekli ve iklim özelliklerinin yaşam tarzına etkisi,

II. Çölün coğrafi yapısı ve iklim özelliklerinin yaşam tarzına etkisi

cevaplarından yalnızca birini vermesi durumunda 5 puan kabul edilecektir.

Ayrıca;

Öğrencinin coğrafi şartları açıklamadan her iki topluluğun hayat tarzlarının farklı olmasının sebebini sadece coğrafi koşullara bağlaması durumunda her biri 3 puan kabul edilecektir.

SIFIR PUAN

Cevapta, çöl göçebeleri ile bozkır konargöçerlerinin yaşam tarzlarının farklılık göstermesinin sebebi olarak coğrafi koşullardan bahsedilmemesi veya herhangi bir yanıt verilmemesi durumunda sıfır (0) puan verilecektir.

3.2. TAM PUAN (5+5=10 PUAN)

I. At: Bozkırda yaşayan toplulukların en önemli ekonomik kaynakları hayvanlardır. Bu nedenle bozkırın geniş ve düz alanlarında hayvanları için en ideal otlakları bulmak için sürekli hareket ederler. Ayrıca bu geniş ve düz alanlarda düşmandan kaçmak veya düşmanı takip etmek için hızlı binek hayvanlarına ihtiyaç duyarlar. Belirtilen durumlar için en iyi hayvan atlardır. Atlar hem hızlı hem de bozkırın sert iklim şartlarına dayanıklıdır. Ayrıca belli ağırlıkta yükleri de rahat taşıyabilme kapasitesine sahiptirler.

II. Deve: Geceleri çok soğuk, gündüzleri ise çok sıcak olan büyük ve geniş çöllerde yolculuk, yük taşıma için en ideal hayvan develerdir. Develer; uzun süre susuzluğa dayanabildikleri gibi çölün sıcak ve soğuk ikliminde uzun sürede yol gidebilirler. Aynı zamanda beslenme yönünden masraflı değildirler. Birçok hayvandan daha fazla yük taşıma kapasitesine sahiptirler.

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi);

I. Atın hız veya bozkır şartlarında dayanıklı olması gibi en az iki avantajından bahsetmesi,

II. Devenin çöl iklimine veya susuzluğa dayanıklı olması gibi en az iki avantajından bahsetmesi

durumunda birincide 5 puan, ikincide ise 10 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN (5 PUAN)

Öğrencinin;

I. Atın hız veya bozkır şartlarında dayanıklı olması gibi en az iki avantajından bahsetmesi,

II. Devenin çöl iklimine veya susuzluğa dayanıklı olması gibi en az iki avantajından bahsetmesi

cevaplarından yalnızca birini vermesi durumunda 5 puan kabul edilecektir.

Ayrıca;

I. Atın hız veya bozkır şartlarında dayanıklı olması gibi avantajlarından sadece birine değinmesi durumunda 3 puan,

II. Devenin çöl iklimine veya susuzluğa dayanıklı olması gibi avantajlarından sadece birine değinmesi durumunda 3 puan kabul edilecektir.

SIFIR PUAN

Cevapta, at ve devenin sağladığı avantajlara değinilmemesi veya herhangi bir cevap verilmemesi durumunda sıfır (0) puan verilecektir.

4.**4.1. TAM PUAN (5+5=10 PUAN)**

Sarıkeçililerin atalarından miras aldıkları âdetleri aynı şekilde devam ettirmeleri, sahip oldukları kültürel değerleri bozulmadan sonraki nesillere aktarmalarına olanak sağlamaktadır. Bu âdetleri yaşamaya devam etmeleri modern dünyanın birçok olumsuz etkisine rağmen kimliklerini ve kültürlerini korumalarını sağlamaktadır. Ayrıca bu âdetlerin devam ettirilmesi Sarıkeçililer arasında dayanışmayı artırdığı gibi, birlik ve beraberlik duygusunun kuvvetlenmesine de katkı yapmaktadır.

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi);

I. Âdetlerinin Sarıkeçililerin kimliklerini ve kültürlerini korumalarını sağlamasına yaptığı katkıyı ifade etmesi,

II. Âdetlerinin Sarıkeçililer arasında dayanışmayı, birlik ve beraberlik duygusunu geliştirdiğini açıklaması

durumunda birincide 5 puan, ikincide ise 10 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN (5 PUAN)

Öğrencinin

- I. Âdetlerinin Sarıkeçililerin kimliklerini ve kültürlerini korumalarına katkı sağlaması,
- II. Âdetlerinin Sarıkeçililer arasında dayanışmayı, birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirmesi

cevaplarından yalnızca birini vermesi durumunda 5 puan kabul edilecektir.

SIFIR PUAN

Cevapta, Sarıkeçililerin âdetlerinin kültürel değerlerini ve kimliklerini korumalarına, kültürel değerlerini sonraki nesillere aktarabilmelerine, dayanışma, birlik ve beraberliğin güçlenmesine katkı yaptığına değinilmemesi veya herhangi bir cevap verilmemesi durumunda sıfır (0) puan verilecektir.

4.2. TAM PUAN (10 PUAN)

Sarıkeçililerde ocak; bir ev, aile ve yurt olarak kabul edilmektedir. Ateş ise oradaki yaşamı ifade etmektedir. Ocaktaki ateş yandığı müddetçe aile bir arada yaşamaya devam edecektir. Ocaktaki ateşin sürekli yanmaya devam etmesi bu nedenle önemlidir. Ocaktaki ateşin dışarıdan bir müdahale ile söndürülmesi kötü kader olarak algılanmaktadır.

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi) ateş ile yaşam arasında bir ilişki kurması durumunda 10 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN

Bu sorunun kısmi puanı bulunmamaktadır.

SIFIR PUAN

Cevapta, ateş ile yaşam arasında bir ilişki kurulmaması veya herhangi bir cevap verilmemesi durumunda sıfır (0) puan verilecektir.

5. Hun akınları sonucunda bazı kavimler Hunların egemenliği altına girerken bazıları ise yerlerini terk ederek, Avrupa'dan Afrika'ya kadar geniş bir alana dağılmışlardır. Bu durum, Avrupa'nın siyasi haritasının büyük ölçüde değişmesine ve siyasi arenada yeni aktörlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Kavimlerin birbirini iterek ilerlemesi, Avrupa'da büyük bir kaostan yaşanmasına yol açmış ve Roma İmparatorluğu'nun dağılmasıyla birlikte feodalite rejiminin etkili olmasını sağlamıştır.

TAM PUAN (5+5+5=15 PUAN)

Öğrencinin cevabında (yukarıdaki gibi);

- I. Hunların etkisi ile Avrupa siyasi haritasının değişmesinden bahsetmesi,
  - II. Avrupa büyük bir kaostan yaşandığına değinmesi,
  - III. Roma İmparatorluğu'nun dağılmasına bağlı olarak feodalite rejiminin güç kazanmasına değinmesi
- durumunda birincide 5 puan, ikincide 10 puan, üçüncüde ise 15 tam puan kabul edilecektir.

KISMİ PUAN (5 +5=10 PUAN)

Öğrencinin;

- I. Hunların etkisi ile Avrupa siyasi haritasının değişmesi,
- II. Avrupa büyük bir kaostan yaşanması,

III. Roma İmparatorluğu'nun dağılmasına bağlı olarak feodalite rejiminin güç kazanması

cevaplarından yalnızca birini vermesi durumunda 5 puan, ikisini vermesi durumunda ise 10 puan kabul edilecektir.

SIFIR PUAN

Cevapta, Hun akınlarının Avrupa siyasi hayatında yarattığı değişimlerden bahsedilmemesi veya herhangi bir cevap verilmemesi durumunda sıfır (0) puan kabul edilecektir.